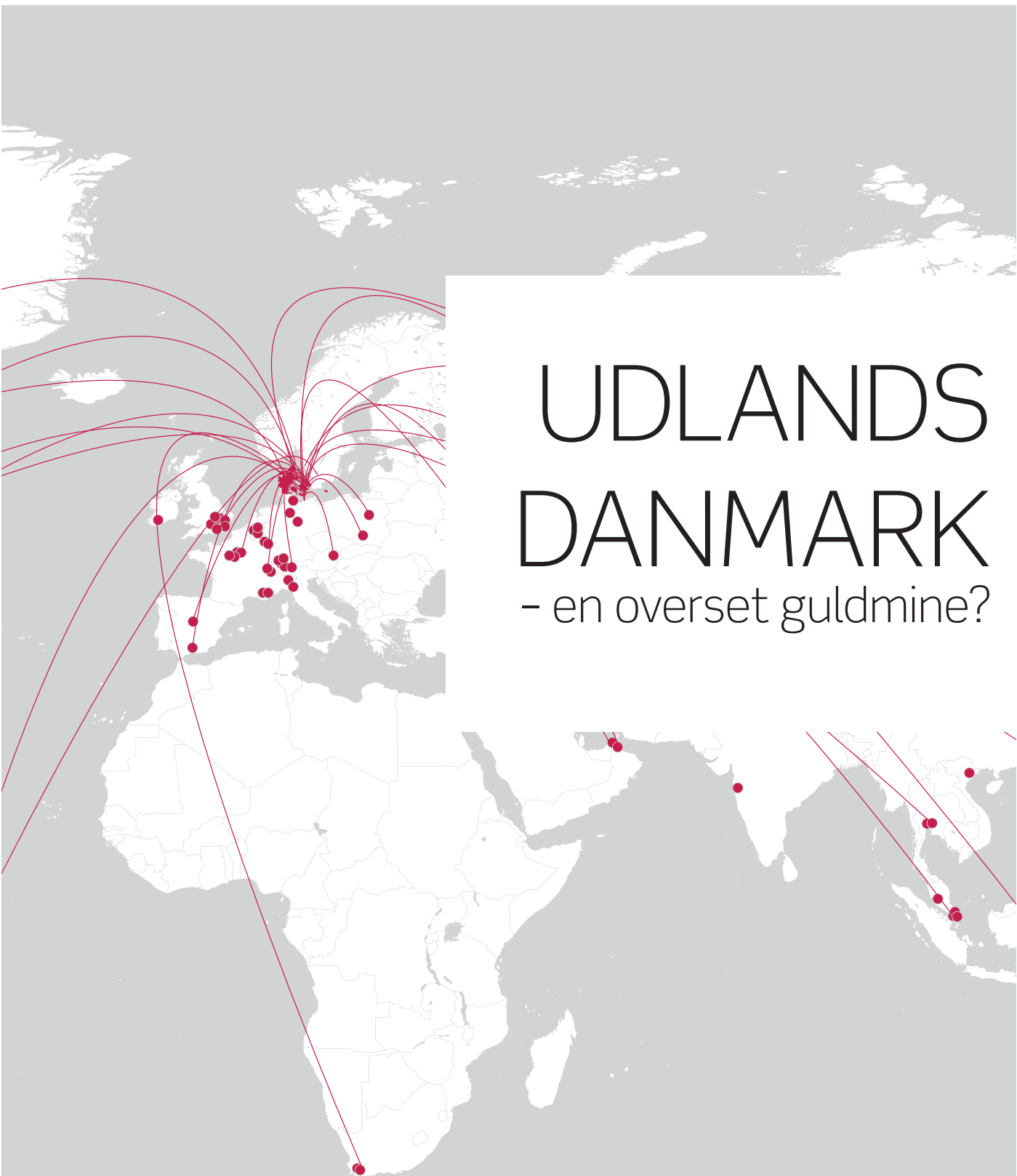

UDLANDS DANMARK

- en overset guldmine?

En undersøgelse af udlandsdanskere:

Hvad gør Danmark for dem
og hvad kan de gøre for Danmark?

INDHOLD

FORORD.....	4
OM UNDERSØGELSEN	5
HVEM ER UDLANDSDANSKEREN?	6
VURDERING AF DEN DANSKE INDSATS.....	9
UDLANDSDANSKERNES EGEN INDSATS.....	11
DEN IRSKE MODEL	14
POTENTIALET I STRATEGISK ORGANISERING.....	15
VURDERING AF REGLER OG RETTIGHEDER FOR UDLANDSDANSKERE.....	18
EFTERSKRIFT	22

ORGANISATIONERNE BAG RAPPORTEN

Copenhagen Goodwill Ambassadors

Netværket, som er stiftet af Copenhagen Capacity og Wonderful Copenhagen, har siden 1996 arbejdet for at promovere København globalt og sætte fokus på at skabe international vækst til den danske hovedstad. Netværket arbejder af ren goodwill.

www.cphgoodwill.com

Danes Worldwide

Danes Worldwide er en almennyttig forening som siden 1919 har arbejdet for at styrke forbindelsen mellem Danmark og danskere i udlandet. Vi vejleder og rådgiver udlandsdanskere og varetager deres rettigheder i Danmark. Organisationen rækker i dag ud til mere end 200.000 udlandsdanskere og tilbyder medlemskab for virksomheder og private.

www.danes.dk

FORORD

Der er i Danmark meget debat om udlændinge og flygtninge, mens fokus på vores egne statsborgere bosat rundt om i verden mangler.

Copenhagen Goodwill Ambassadors, med Henrik Fogh Rasmussen (USA) og Lars Himmer (IR) i front og Danes Worldwide har gennemført en undersøgelse blandt danskere i udlandet. Formålet har været at kortlægge profilen på udlandsdanskerne, undersøge deres syn på Danmarks nuværende tilbud i forhold til at fastholde deres tilknytning til Danmark, samt afdække den indsats udlandsdanskerne yder for Danmark.

På baggrund af undersøgelsens resultater ser vi et potentiale for Danmark i en strategisk organisering af udlandsdanskerne. Afslutningsvis beder vi udlandsdanskerne vurdere, hvordan Danmarks nuværende regler og rettigheder opfattes.

Hovedårsagen til at bosætte sig udenfor Danmark er karriere og/eller kærlighed. Vi ser, at næsten tre ud af fire udlandsdanskere er erhvervsaktive, heraf mange i lederstillinger eller med egen virksomhed. Ligeledes er det værd at bemærke, at 31% forsat betaler skat i Danmark.

Udlandsdanskerne værdsætter og fastholder de danske værdier og sproget og ønsker at bidrage til Danmark ved bl.a. at gøre brug af deres internationale erfaringer og netværk til gavn for dansk erhvervsliv. Men som en dansker i lederstilling bosat i USA siger: *"Der er en stor uudnyttet ressource i de mange danskere, der arbejder internationalt. Der er mange, der kunne være fremragende repræsentanter for deres land og som gerne vil. Men det føles ofte, som om Danmark ikke ønsker det."*

Udover utilfredshed med Danmarks indsats for at fastholde statsborgere i andre lande, eksisterer der også en række barrierer deriblandt udlandsdanskernes manglende stemmeret ved folketingsvalg efter kun to år udenfor landet, stramme regler for familiesammenføring og manglende repræsentation af denne gruppe statsborgere på politisk niveau.

Cirka 20.000 danskere vender hvert år tilbage til Danmark. De er dermed en af de største indvandrergrupper i det danske samfund – og en gruppe, der i forvejen kender dansk sprog og kultur. Vi anbefaler regeringen at fokusere på potentialet blandt udlandsdanskerne og få gavn af de internationale danske talenter, der findes i udlandet. Men det kræver også anerkendelse, mens de er ude.

OM UNDERSØGELSEN

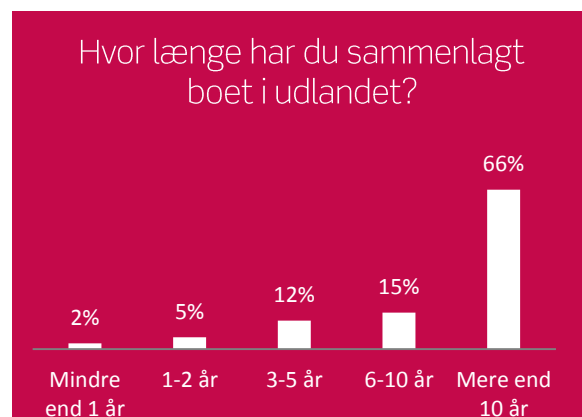
Undersøgelsen er foretaget via e-mail direkte til korpset af Copenhagen Goodwill Ambassadors og et spørgeskema på Danes Worldwides profilside på Facebook.

Dertil er en række andre private og offentlige netværk på Facebook for og af udlandsdanskere blevet kontaktet med opfordring til at deltage.

Undersøgelsen blev gennemført i perioden 10. juni til og med 30. juni 2016.

Der er modtaget 960 besvarelser fra udlandsdanskere via Danes Worldwides netværk. Hertil kommer 64 medlemmer af Copenhagen Goodwill Ambassadors (79% af samtlige ambassadører). Samlet set er denne rapport således baseret på i alt 1.024 gennemførte besvarelser blandt danskere bosat i 61 lande fordelt over alle kontinenter.

På baggrund af Danmarks Statistiks opgørelse¹ samt Danes Worldwides estimat bor ca. 200.000 udlandsdanskere (inkl. børn af danskere) udenfor Danmarks grænser. Antallet af respondenter i denne undersøgelse svarer til ca. 0,5% af populationen. Til sammenligning er traditionelle meningsmålinger blandt danskere i Danmark i kontakt med ca. 0,02%.

2/3 af respondenterne har sammenlagt boet mere end 10 år i udlandet, mens blot 2% har boet mindre end 1 år i udlandet.

Således er vi med denne undersøgelse særdeles bredt ude i målgruppen. Dog har vi ikke – og ej heller nogen anden organisation eller myndighed i Danmark – statistiske demografiske data om udlandsdanskernes antal fordelt over lande eller deres karakteristika.

Hvor det er relevant i undersøgelsen sammenligner vi med data fra tidligere globale målinger, som Danes Worldwide har udført blandt udlandsdanskere i samtlige verdensdele.

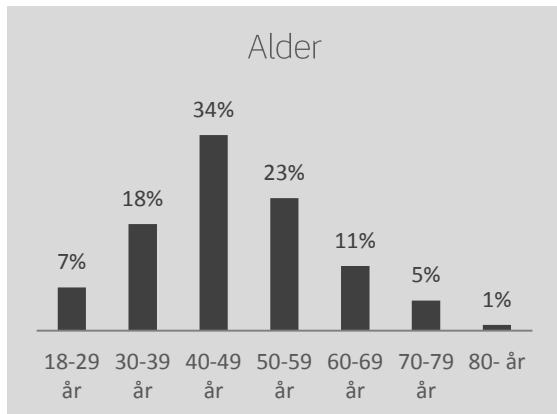
Uomgængeligt er det dog, at respondenterne i undersøgelsen har betydelig erfaring med at leve uden for Danmarks grænser.

Undersøgelsens resultater baserer sig på en mindre overrepræsentation af kvinder (57% kvinder). Dette er dog i lighed med tidligere Danes Worldwide-undersøgelser blandt udlandsdanskere.

I alt 716 respondenter har (valgfrit) tilføjet personlige kommentarer til en række spørgsmål i undersøgelsen.

¹ Estimater på baggrund af Danmarks Statistik, 1. januar 2012.
Personer med dansk oprindelse i udlandet

HVEM ER UDLANDSDANSKEREN?

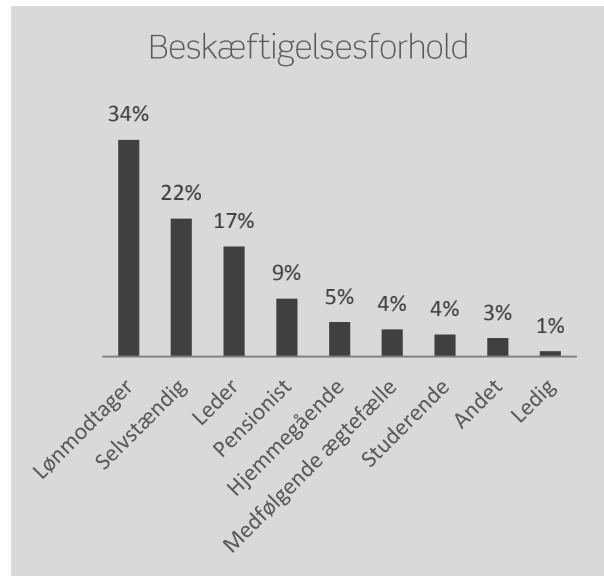

Langt de fleste udlandsdanskere i undersøgelsen er i den erhvervsaktive alder. 75% er i aldersgruppen 30-59 år. Den yngste aldersgruppe udgøres primært af studerende (7%), mens 6% er pensionister (70 år eller ældre).

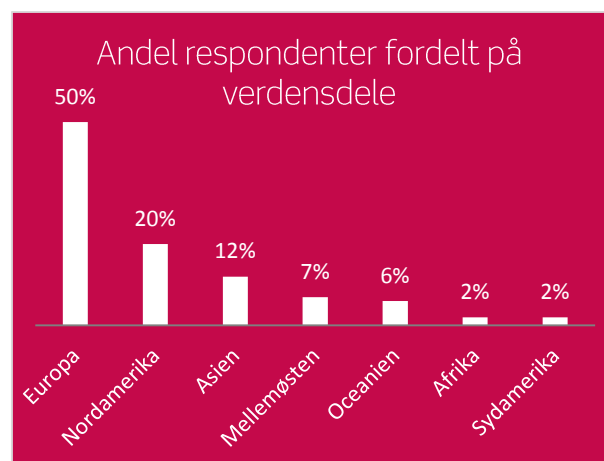
I forhold til den danske befolkning er der således en overrepræsentation af udlandsdanskere i alderen 30-59 år.

Det er således ikke overraskende, at 73% af udlandsdanskerne i undersøgelsen er erhvervsaktive (lønmotager, selvstændig eller leder). I forhold til den danske befolkning ser vi en signifikant højere andel af selvstændige og ledere blandt udlandsdanskerne.

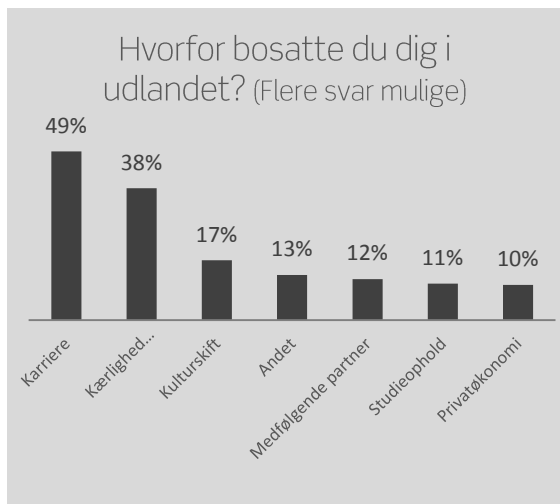
Dette betyder, at udlandsdanskerne via deres internationale karrierer må betragtes som internationale talenter med et overordentligt attraktivt potentiale for Danmark.

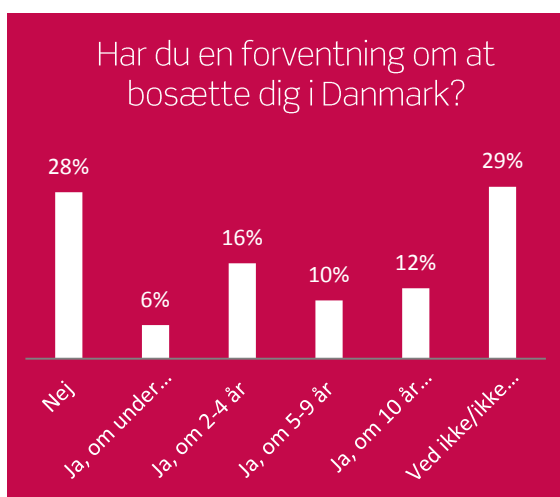
9% er hjemmegående eller medfølgende ægtefælle. Mange udlandsdanskere oplever vanskeligheder med at finde lokale jobs til partneren (arbejdstilladelse og/eller kulturforskelle) i forbindelse med midlertidige udstationeringer.

50% af respondenterne bor i Europa og 20% i Nordamerika. Herefter følger Asien med 12%.

Når vi ser på den samlede gruppe af udlandsdanskere er de væsentligste begrundelser for at forlade Danmark typisk karrieren og/eller kærlighed.

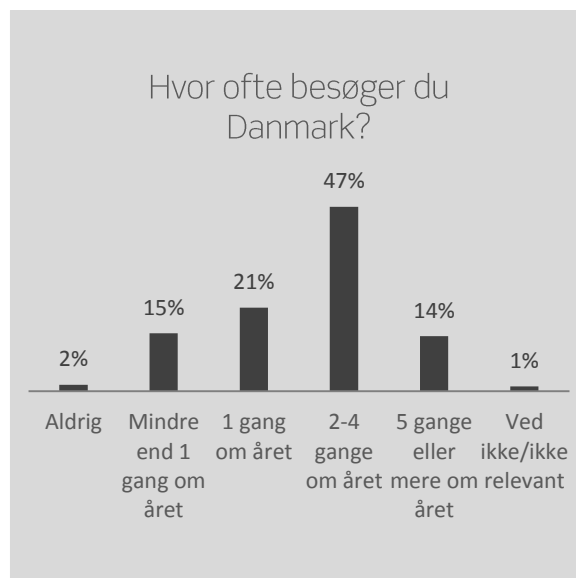
44% forventer at flytte tilbage til Danmark, 28% forventer ikke på sigt at bosætte sig i Danmark og 29% svarer ved ikke/ikke relevant. Med andre ord er det rimeligt at antage, at op imod hver anden udlandsdansker (potentielt 57%) har slået så stærke rødder internationalt, at de ikke vender tilbage til Danmark.

En markant del af kommentarerne nævner Danmarks familiesammenføringslovgivning som primær årsag til, at de – med deres internationale familie – ikke forventer at flytte tilbage til Danmark.

1.005 ud af undersøgelsens i alt 1.024 respondenter (98%) har dansk statsborgerskab. Blandt disse har 12% benyttet sig af muligheden for at have dobbelt statsborgerskab.

Dansker i New Zealand, selvstændig og udenlandsk gift: "Dansk lovgivning gør det ekstremt svært for børn af en dansk mor at beholde deres statsborgerskab. Kravet om antal besøg i Danmark er meget svært at opfylde herfra pga. afstand og økonomi."

Danes Worldwide forventer i fremtiden at se en større andel af udlandsdanskere søge om dobbelt statsborgerskab. Det er organisationens indtryk, at det aktuelle niveau er påvirket af lange sagsbehandlingstider siden lovændringen om dobbelt statsborgerskab i september 2015.

Til trods for, at mange udlandsdanskere ikke på sigt forventer at bosætte sig i Danmark, er det kun ganske få (2%), der ikke løbende besøger Danmark.

4 ud af 5 udlandsdanskere besøger Danmark mindst 1 gang hvert år. Mere end hver anden dansker uden for Danmarks grænser besøger hjemlandet 2-4 gange om året.

Den vægtede gennemsnitlige besøgsfrekvens er ca. 2,5 besøg i Danmark om året, og det er derfor rimeligt at antage, at langt de fleste udlandsdanskere forhold til Danmark er alt andet end 'ude af øje, ude af sind'.

Uanset tiden bosat udenfor Danmarks grænser og uanset forventninger om på sigt at ville bosætte sig i Danmark er tæt på alle udlandsdanskere stolte over deres danske rødder (96% er helt/delvist enige), og de føler sig danske (95% er helt/delvist enige).

Alle behersker det danske sprog (100% helt/delvist enige).

Danskheden er så at sige en blivende faktor til trods for, at mange har været bosat i udlandet i adskillige år.

Nationalitetsfølelser er ligesom blandt andre landes expatborgere typisk meget stærke blandt udlandsdanskere, ikke mindst i relation til det danske sprog, danske værdier og traditioner samt mærkedage. Danes Worldwide oplever en stor interesse for at fejre grundlovsdag og dronningens fødselsdag samt festligholde sankthansaften.

Dansker i Thailand, selvstændig og dansk gift:

”Jeg håber, statsministeren en dag præsenterer en spændende plan for, hvordan man vil få danskere i udlandet til lettere at bidrage endnu mere til dansk erhvervsliv og dansk samfund – og i samme åndedrag understreger, at næsten alle danskere i udlandet er meget nationalt indstillede.”

91% af udlandsdanskerne fortsætter med at holde sig opdateret om, hvad der foregår i Danmark efter udrejse. Den løbende udvikling og adgang til danske medier på digitale platforme antages fremover yderligere at øge mulighederne for at følge Danmark, samfundsdebatterne m.m.

Dansker i Storbritannien, lønmodtager og udenlandsk gift:

”Som udlandsdansker er der ikke noget mere frustrerende end at høre danske politikere prædike om, hvordan vi bør søge ud, når de danske regler på samme tid står som en mur foran én i forhold til at bevare forbindelsen med Danmark.”

Undersøgelsen viser, at uanset om man har forladt Danmark for fx 10 år siden, så bevarer langt de fleste udlandsdanskere en stærk følelsesmæssig tilknytning til Danmark og gør en aktiv indsats for, at det danske fundament bevares og udvikles for hele familien.

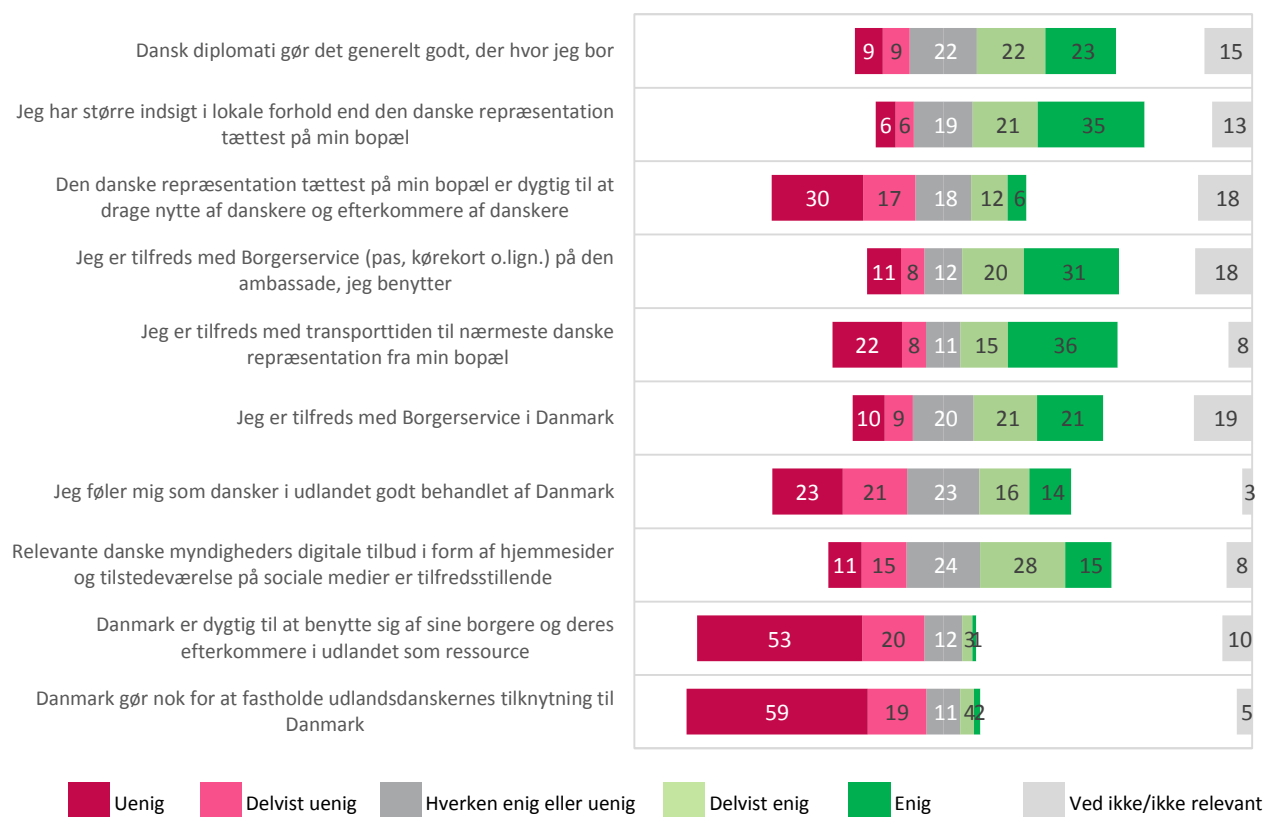
VURDERING AF DEN DANSKE INDSATS

Vi har bedt udlandsdanskerne om at vurdere den danske indsats vis a vis udlandsdanskere med udgangspunkt i de danske repræsentationer i udlandet samt offentlige myndigheder i Danmark.

Overordnet set er 45% tilfredse med det danske diplomati, mens 18% er utilfredse.

51% er tilfredse med repræsentationernes borgerservice og placering (afstand) – men det skal bemærkes, at når vi ser på afstanden til nærmeste repræsentation er 30% utilfredse. Dette kan skyldes de seneste års ambassadelukninger og/eller urealistiske forestillinger blandt udlandsdanskere omkring tilgængelige ressourcer.

Den danske indsats

42% er tilfredse med Borgerservice i Danmark. Det skal bemærkes, at andelen, der er tilfreds med borgerservice på repræsentationerne i udlandet er højere (51%). Kommentarer fra udlandsdanskerne giver indtryk af, at der er en større forståelse for udlandsdanskernes problemstillinger på repræsentationerne.

Dansker i Storbritannien, lønmodtager og udenlandsk gift:

"Da jeg kontaktede min hjemstavnskommune pga. en navneforandring, fik jeg at vide, at fordi jeg bor i udlandet "så er der nok ikke nogen som interesserer sig for det"."

Det er ikke mindst af geografiske grunde vigtigt for mange udlandsdanskere, at de via digitale medier kan kommunikere med myndigheder inklusiv selvbetjening. Men tilfredsheden med Danmarks digitale tilbud vurderes noget uklart. 43% er enige – men hele 23% er uenige. Der er således plads til forbedringer på dette område.

Dansker i Italien, medfølgende ægtefælle og dansk gift:

"Mange digitale løsninger er simpelthen for omstændelige, når man ikke har dansk telefonnummer. Det føles som om, alt er baseret på danskere i Danmark."

Som en overordnet måling har vi spurgt, om danskere i udlandet føler sig godt behandlet af Danmark. 30% er enige, hvorimod 44% er uenige. Generelt føler mange udlandsdanskere, at Danmark ikke gør en tilstrækkelig indsats for at fastholde deres tilknytning til Danmark.

Hele 78% er uenige i, at Danmark gør nok for at fastholde udlandsdanskernes tilknytning. Meget få (4-6%) er enige i disse to udsagn.

Dansker i Italien, leder:

"Det officielle Danmark gør absolut ingenting for at fastholde udlandsdanskernes tilknytning til landet. I samme øjeblik en dansker er ude af folkeregistret, regnes vedkommende ikke længere som en borger med deraf følgende rettigheder."

Kritik omkring udlandsdanskernes manglende stemmeret og store vanskeligheder ved at bosætte sig i Danmark med en internationale familie fylder som emner ligeledes meget blandt de personlige kommentarer til spørgeskemaet.

Dansker i USA, lønmodtager og dansk gift:
"Udlandsdanskere mister deres stemmeret efter kun 2 år i udlandet, og beslutningstagere i Danmark ignorerer derfor denne målgruppe."

Som nævnt tidligere har størstedelen af udlandsdanskerne international erhvervserfaring. Deres egen vurdering er, at Danmark ikke inddrager dem som en ressource.

18% er enige i, at repræsentationerne formår at drage nytte af den eksisterende viden, mens hele 47% er uenige.

Et mere dystert billede tegnes, når vi ser på Danmarks indsats. Hele 73% er uenige i, at Danmark er dygtig til at benytte udlandsdanskernes ressourcer. Bedre ser det ikke ud, når vi spørger ind til, hvad der gøres for at fastholde udlandsdanskernes tilknytning (78% uenige).

Dansker i Australien, lønmodtager og udenlandsk gift:

"Jeg har fra Danmark ikke set noget, der kunne ligne forsøg på fastholdelse af udlandsdanskere. Vi eksisterer vist ikke mere for Danmark ..."

Udlandsdanskerne værner om deres nationalitet, og en øget indsats fra Danmark i relation til at fastholde deres tilknytning vil uden tvivl blive værdsat og medføre nemmere adgang til udlandsdanskernes viden og ressourcer. Det peger på et stort potentiale for Danmark.

Dansker i Indien, medfølgende ægtefælle og dansk gift:

"En offentlig myndighed bør udarbejde en håndbog, som alle udlandsdanskere kan anvende til at fremme danske interesser indenfor business, turisme, kultur, brand osv."

UDLANDSDANSKERNES EGEN INDSATS

Hvilke indsatser vurderer udlandsdanskerne, at de gør for Danmark?

Der er stor forskel på at skulle promovere Danmark som fx turist-, studie- eller kulturdestination og decideret erhvervsmæssig promovning som fx investeringsfremme.

Cirka 9 af 10 udlandsdanskere (94%) vurderer, at de promoverer Danmark som et godt land at besøge for turister. Og 3 ud af 4 ser sig selv som 'kulturambassadør' for Danmark.

Modtagere af ovennævnte indsats er formentlig sociale netværk og arbejdskolleger. Uanset om man har været bosat udenfor Danmark i en årrække, er disse områder tæt relateret til vores værdier og kultur. Fx kendes den danske arbejdskultur, uddannelsesinstitutionernes høje niveau samt det rige kulturliv.

Således er færre (61%) enige i, at de promoverer Danmark som et godt land at

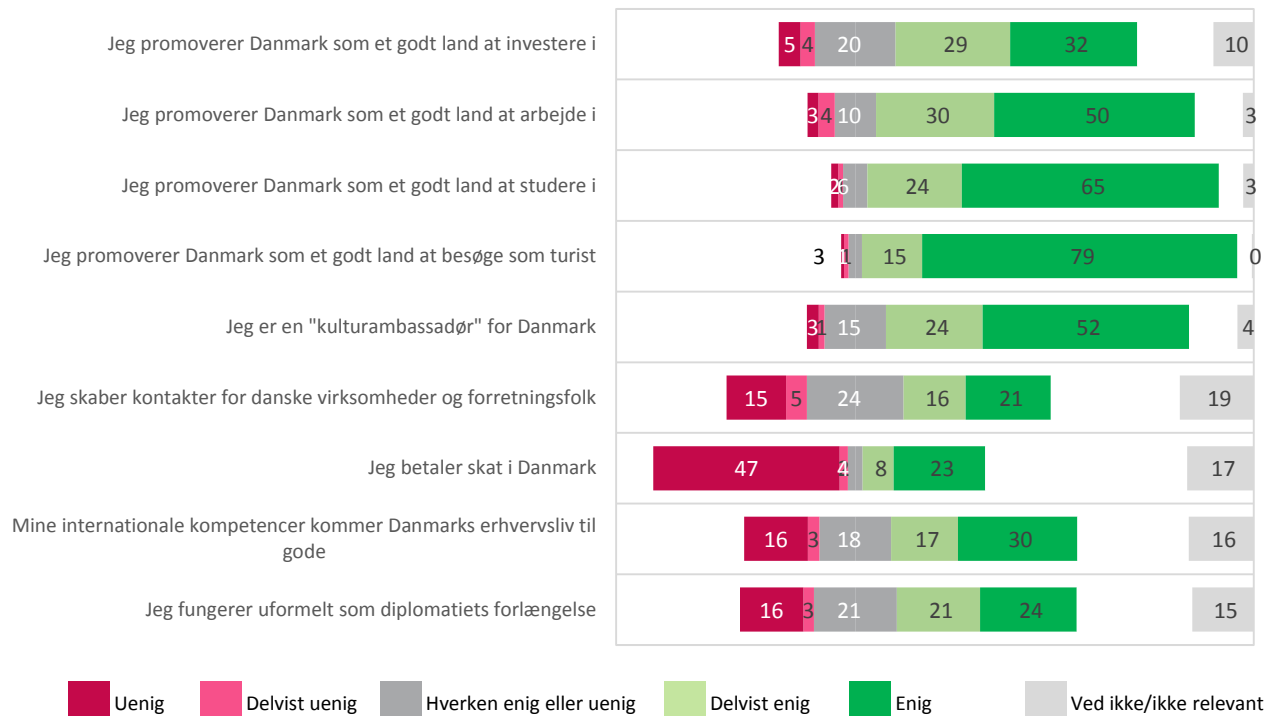
investere i. Dette kan skyldes at det kræver detaljeret viden om emner indenfor investeringsfremme fx arbejdsmarkedsforhold og Danmarks rammebetingelser for opstart af virksomhed m.m.

Endvidere er det hensigtsmæssigt at have en samarbejdspartner med et bredt netværk i Danmark.

Med andre ord er der stor forskel på at skulle promovere Danmark som en god turistdestination for sociale netværk kontra som et godt land for virksomheder at investere i.

Det er i øvrigt interessant, at kun meget få udlandsdanskere *ikke* gør en indsats for at promovere Danmark på den ene eller anden måde – endnu en bekræftelse af, at udlandsdanskere har varme følelser for deres oprindelsesland.

Jeg bidrager til det danske samfund, fordi:

I forhold til at promovere Danmark er færre enige i, at deres internationale kompetencer kommer Danmarks erhvervsliv til gode (47%), at de uformelt fungerer som diplomatiets forlængelse (45%) eller at de skaber kontakter for danske virksomheder (37%).

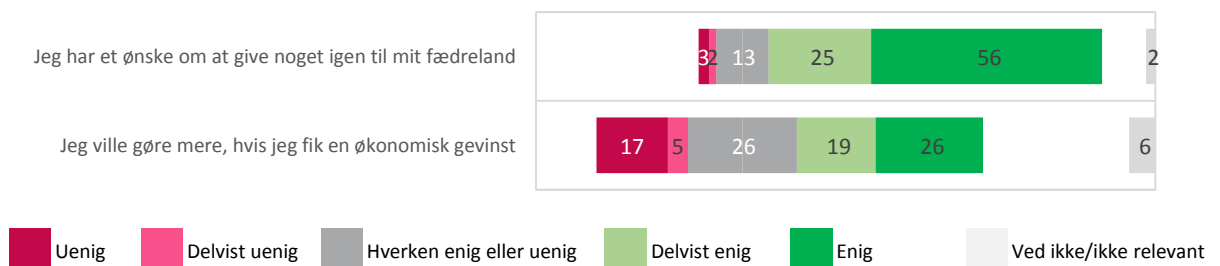
Dansker i USA, leder og udenlandsk gift:
 "Der er en stor uudnyttet ressource i de mange danskere, der arbejder internationalt. Der er mange, der kunne være fremragende repræsentanter for deres land og som gerne vil. Men det føles ofte, som om Danmark ikke ønsker det."

Dette kan afspejle det faktum, at mange (73%) ikke mener, at Danmark udnytter udlandsdanskernes ressourcer samt at der ikke

forefindes et formelt set-up hvor man kan henvende sig med bl.a. 'business leads'.

Til trods for det manglende set-up, er ca. 20% rent faktisk enige i, at de skaber kontakter og er til nytte for dansk diplomati og erhvervsliv.

Om egen indsats - i hvilken udstrækning er du enig i, at:

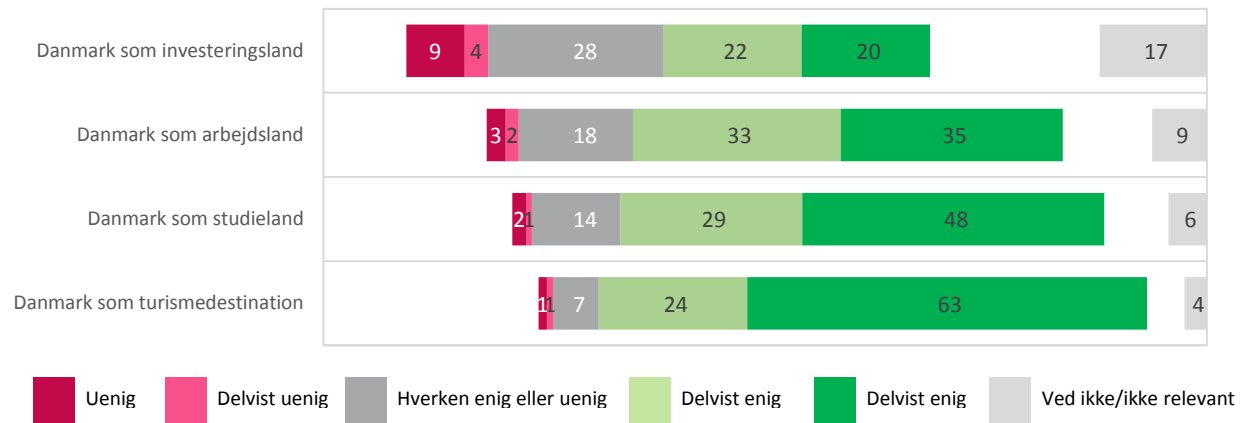

8 ud af 10 udlandsdanskere ønsker at give noget igen til Danmark.

Det er interessant, at se på om en økonomisk honorering vil kunne medføre øgede aktiviteter.

Umiddelbart er der ikke et klart svar på dette, idet 45% er enige i, at de ville gøre mere, 22% er uenige og 32% ikke har taget stilling.

Hvor ville du eventuelt kunne gøre en større forskel? Jeg ville kunne gøre en større forskel for*:

* Respondenter der har svaret enig/delvist enig i "Jeg har et ønske om at give noget igen til mit fædreland" eller "Jeg ville gøre mere, hvis jeg fik en økonomisk gevinst" (88% af alle).

Blandt udlandsdanskerne, der er enige/delvis enige i, at de gerne vil give noget tilbage til fædrelandet eller vil gøre mere, hvis der er en økonomisk gevinst, ser vi, at det især er indenfor områderne turisme (87%), studier (77%) og Danmark som arbejdsland (68%).

På et lavere niveau findes Danmark som investeringsland (42%). En større andel tager ikke stilling, hvilket jf. det tidligere nævnte formentlig skyldes, at netop dette område kræver særligt kendskab til området investeringsfremme.

DEN IRSKE MODEL

Irland er et foregangsland i arbejdet med den nationale diaspora. Den irske diaspora omfatter emigranter fra Irland, deres efterkommere rundt omkring i verden og andre med en konkret forbindelse til Irland. Dette er ikke statisk; graden af bevidsthed om Irland blandt diaspora-irere kan svinge fra tid til anden. Nogle mennesker kan have irske rødder, men hverken interesse eller viden. Interesse kan være foranlediget af store eksterne begivenheder, ændringer i omstændigheder eller tilfældigheder.

Den irske regering har i mange år varetaget denne gruppe og sørget for at holde den tæt på Irland og de irske rødder. Det ses bl.a. med St. Patrick's Day, som bliver fejret verden over.

Under den nylige finansielle krise havde Irland hårdt brug for at vende landets økonomiske udvikling. Den irske regering inviterede diasporaen til en stor national event, "The Gathering", hvor man bl.a. stiftede Global Irish Network (350 af Irlands mest succesfulde internationale kultur- og forretningsfolk fra mere end 40 lande) og afholdt Global Irish Economic Forum. Irland rakte hånden ud for at få hjælp og grundet en stærk affinitet til hjemlandet, fordret af mange års pleje fra den irske regering, trådte irere i udlandet til. Dette initiativ førte i 2014/15 til formuleringen af en national strategisk politik for den irske diaspora.

Den irske diaspora politik "Global Irish" definerer regeringens rolle i at drive og fremme diaspora-engagement baseret på 5 principper:

- **Understøtte** dem, der har forladt Irland og har brug for eller ønsker støtte.
- **Forbinde** på en inkluderende måde alle de irere i hele verden (uanset alder, afstamning og konkret forbindelse til Irland), som ønsker at opretholde en forbindelse med Irland og med hinanden.
- **Facilitere** en bred vifte af aktiviteter på lokalt, nationalt og internationalt plan mhp. at etablere og udvikle gensidigt engagement for og med diasporaen.

- **Anerkende** den brede vifte af mennesker, der udgør diasporaen og det vigtige løbende bidrag, de har ydet individuelt og kollektivt, til at forme vores udvikling og vores identitet.
- **Videreudvikle** samarbejdet alt efter skiftende tiders vekslende behov.

Til sikring af disse principper blev der stiftet et departement med egen minister for den irske diaspora. Enheden med 10 medarbejdere er en del af landets udenrigsministerium. Her har man lavet en one-point-of-entry for irske diaspora-aktiviteter globalt og derved skabt en fælles kommunikationskanal fra den irske regering til irere verden over.

Som et yderligere led i regeringens tiltag for at organisere den irske diaspora og strategisk at benytte sig af the Global Irish Network til at vende den økonomiske situation blev Connect Ireland stiftet. Connect Ireland er en investeringsfremme-enhed, som arbejder selvstændigt uden om det officielle Investment and Development Agency i Irland.

Connect Ireland betaler connectors for at skabe jobs i landet. Enhver kan blive connector, og hvert job udbetaler en sum på €1.500 (max 100 udbetalinger). Connect Ireland har i dag (august 2016) næsten 75.000 connectors, der har været med til at skabe næsten 3.000 potentielle jobs.

Således er Irland et af de lande i verden, der har den største og mest engagerede diaspora med op mod 70 mio. borgere globalt (Irish Ministry of Foreign Affairs), hvoraf blot 4.5 mio. bor i hjemlandet.

"The Irish nation cherishes its special affinity with people of Irish ancestry living abroad who share its cultural identity and heritage." Bunreacht na hÉireann (Constitution of Ireland)

POTENTIALET I STRATEGISK ORGANISERING

I dette afsnit stilles der skarpt på potentialet i en mere udbredt strategisk organisering af danskere og deres efterkommere i udlandet.

Den ene af de to grupper respondenter, der har deltaget i undersøgelsen, er Copenhagen Goodwill Ambassadors (GWA), der gennem Copenhagen Capacity og Wonderful Copenhagen er et strategisk organiseret netværk, hvis medlemmer arbejder – ulønnet – med at promovere København og Danmark i udlandet.

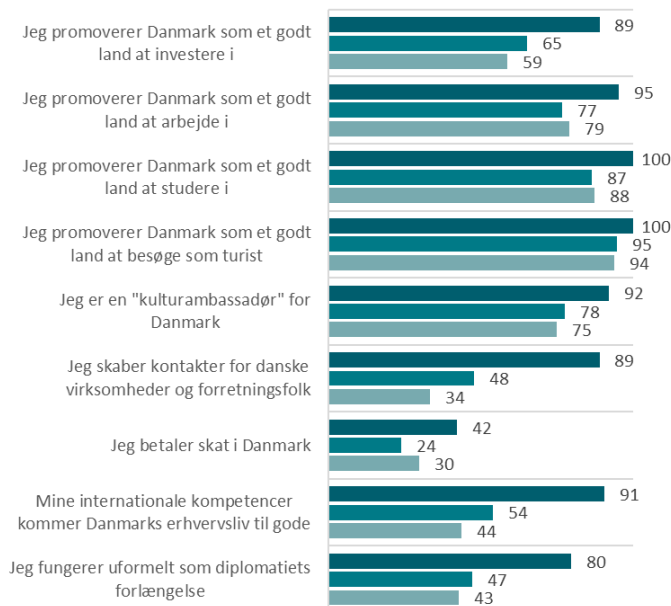
Den anden gruppe udlandsdanskere er bredere sammensat og ikke organiseret.

De to grupper svarer generelt ret ens, når det gælder deres vurdering af, hvordan Danmark i

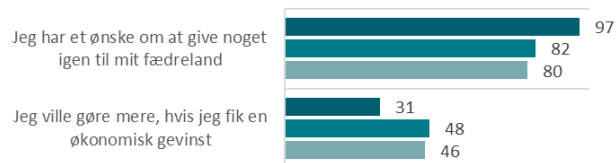
dag behandler og drager nytte af danskere i udlandet. Men Goodwill Ambassadors er langt mere aktive, når det gælder om at tiltrække ressourcer til Danmark. Goodwill Ambassadors består hovedsagligt af erhvervsledere og selvstændige erhvervsdrivende, mens den brede gruppe af danskere og deres efterkommere er mere blandet.

Herunder fremgår svarene fra gruppen af Goodwill Ambassadors, andre udlandsdanske ledere og selvstændige samt den øvrige gruppe af udlandsdanskere.

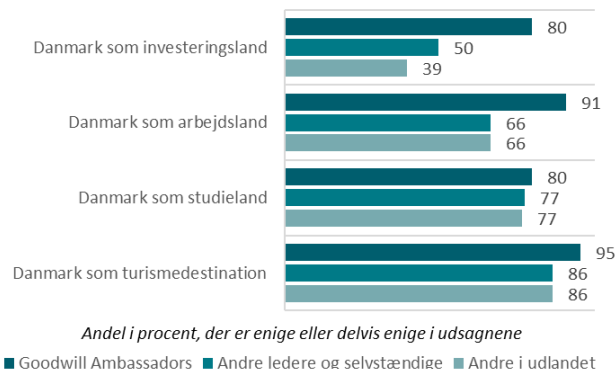
Jeg bidrager til det danske samfund, fordi:

Om egen indsats i dag:

Jeg ville kunne gøre en større forskel for:

For det første kan det konstateres, at så godt som alle GWA'erne aktivt arbejder med at tiltrække ressourcer på forskellig vis. Der er især i indsatsen med tiltrækning af udenlandske investeringer markante forskelle: Hele 89% blandt GWA'erne er enige/delvis enige i, at de gør en indsats. I gruppen af øvrige udlandsdanskere er det derimod 'kun' henholdsvis 65% blandt ledere og selvstændige samt 59% blandt den resterende gruppe danskere i udlandet. Organiseringen gør altså en forskel.

Desuden er der naturligvis også signifikant forskel mellem de forskellige gruppers indsats, om end forskellen ikke er belyst i undersøgelsen.

Endvidere kan det konstateres, at rigtig mange er enige/delvis enige i, at de gerne vil give noget igen til fædrelandet. Det gælder for 97% blandt GWA'erne sammenholdt med 82% ledere og selvstændige og 80% i den resterende gruppe.

For det tredje kan det konstateres, at en økonomisk gevinst til den enkelte kan motivere til yderligere at gøre en forskel. For GWA'erne gælder det knapt hver tredje, mens det for andre danskere i udlandet gælder næsten halvdelen.

For det fjerde er der rigtig mange – blandt GWA'erne, men også i den bredere gruppe – der siger, at de ville kunne gøre mere for at promovere Danmark. Når det gælder investeringstiltrækning, der nok er det vanskeligste område at arbejde med, udtrykker halvdelen af erhvervslederne og de selvstændige erhvervsdrivende uden for GWA, at de ville kunne gøre mere. I forlængelse af dette kan man med rimelighed antage, at mange sikkert finder det vanskeligt. Og hvis de blev klædt på til opgaven – i lighed med GWA'erne – ville endnu flere udlandsdanskere kunne gøre endnu mere.

Således er der altså indikationer på, at Danmarks vækst kan styrkes via en strategisk indsats ift. større grupper af danskere i udlandet. Hér gemmer sig en overset guldmine.

Dansker i Storbritannien, leder og udenlandsk gift: "Hvorfor findes der ikke materiale udviklet særligt til udlandsdanskere, som vi kan formidle videre til alle dem i vores internationale netværk, som vi rekrutterer og 'lobbyer' for Danmark?"

SÅDAN ARBEJDER COPENHAGEN GOODWILL AMBASSADORS

Copenhagen Goodwill Ambassadors har siden 1996 bidraget til den internationale promovering af København og har således været med til at bringe internationale virksomheder, talenter, turister og kongresser til byen. Netværket er organiseret med et sekretariat, der er forankret i hhv. investerings- og turismefremmeorganisationerne Copenhagen Capacity og Wonderful Copenhagen. I øvrigt samarbejdes der tæt sammen med Københavns Kommune og Region Hovedstaden. Goodwill Ambassadors bliver regelmæssigt informeret om Københavns og Danmarks væsentligste *key selling points* samt indsatser rettet mod tiltrækning af investeringer og turisme. Således er ambassadørerne klædt på til aktivt at kunne promovere vores region internationalt og bidrage til vækst i byen. Konkret betyder det, at medlemmerne deler gode nyheder, opsøger muligheder for væksttiltrækning, aktiverer deres netværk, åbner døre for København til internationale virksomheder og personer samt sætter deres internationale viden i spil.

En gang årligt inviteres Goodwill Ambassadors til København, hvor de mødes med byens vigtigste beslutningstagere, bliver introduceret til vækstinitiativer og bliver klædt på til den internationale promovering af hovedstaden. Ligeledes bruger en række af byens vigtigste stakeholders Goodwill Ambassadors viden til at perspektivere den fremtidige udvikling og vækstpotentialer.

Fælles for alle medlemmer er, at de ønsker at give noget igen til deres hjemland og bevare tilknytningen til deres rødder på trods af, at samtlige ambassadører har tilbragt mere end 10 år i udlandet.

VURDERING AF REGLER OG RETTIGHEDER FOR UDLANDSDANSKERE

Afslutningsvis har vi bedt om en vurdering af Danmarks regler og rettigheder vedrørende borgere udenfor landets grænser.

Mest markant er, at 64% er uenige i, at reglerne vedrørende stemmeret ved valg er tilfredsstillende. Blandt Danes Worldwides medlemmer er dette et emne, der tit er til debat. I Danmark mister udlandsdanskere (på nær diplomater og enkelte andre arbejdsgrupper) deres stemmeret efter 2 år. Til sammenligning mister udlandsirerne denne ret efter 18 måneder (fordi gruppen udgør hele 17,5% af den irske befolkning), hvorimod bl.a. udlandssvenskere og udlandsschweizere bevarer stemmeretten gennem hele livet.

Undersøgelsen spørger også ind til, hvorvidt udlandsdanskernes forhold varetages

tilfredsstillende af regeringen. En stor gruppe (61%) er uenige – kun 7% er enige.

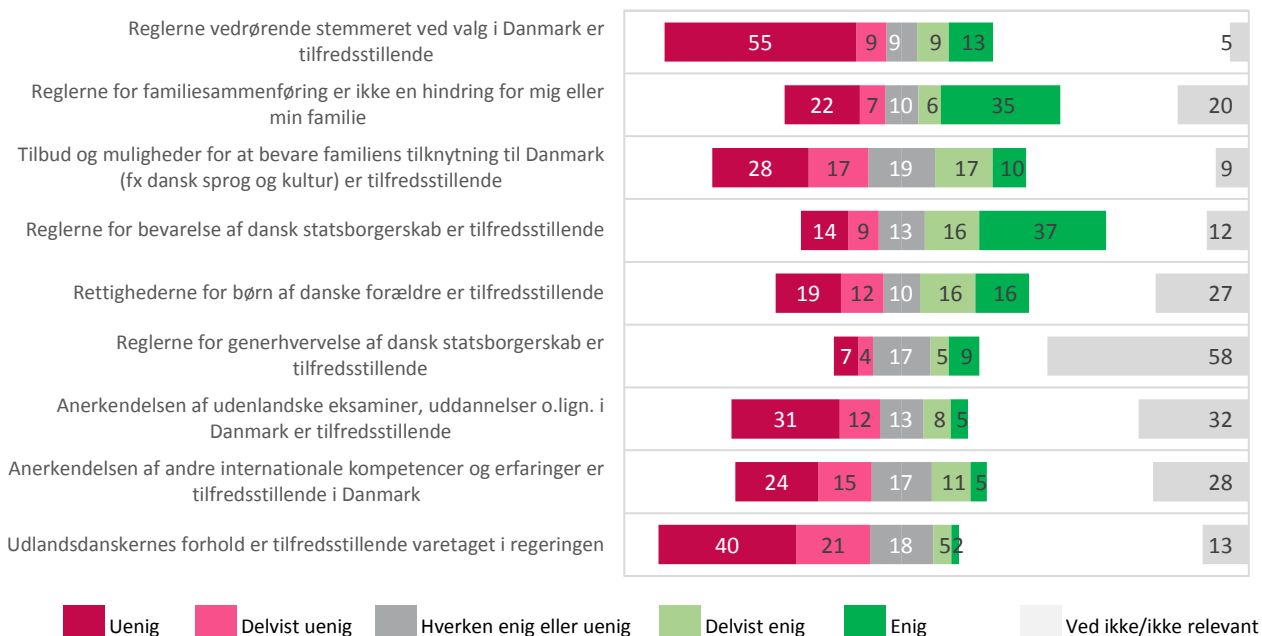
Det har i mange år været efterspurgt blandt udlandsdanskere, at skiftende regeringer ville sætte mere fokus på deres forhold. I eksempelvis Frankrig er landets borgere udenfor riget repræsenteret i parlamentet.

I modsætning hertil står, at bl.a. forholdene omkring udlandsdanskernes familiesammenføring og bevarelse af statsborgerskab i Danmark aktuelt varetages af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. Anden lovgivning angående udlandsdanskere er p.t. spredt over en række ministerier.

Dansker i Irland, lønmodtager og udenlandsk gift:

"Danmarks aktuelle lovgivning sidestiller udlandsdanskere med flygtninge. Det er nok det største slag i ansigtet, jeg har oplevet."

I hvilken udstrækning er du enig i følgende udsagn vedrørende Danmarks regler og rettigheder for danskere og deres efterkommere

Ca. halvdelen (53%) er enige i, at de aktuelle regler for bevarelse af dansk statsborgerskab er tilfredsstillende.

Reglerne for familiesammenføring vurderes mere uklart. 41% er enige i, at disse regler ikke er en hindring for dem selv, mange har ikke taget stilling, mens 29% er uenige og mener at, reglerne er en hindring. Her skal det dog bemærkes, at lovgivning om netop familiesammenføring kun er relevant for de udlandsdanskere, der er partner med en ikke-dansk statsborger.

Dansker i Singapore, leder og udenlandsk gift: "Det er totalt vanvittigt, at jeg som højtstående global leder gift med en kvinde uden EU-pas ikke kan bosætte mig med min familie i Danmark på grund af familiesammenføringsreglerne."

For en stor gruppe udlandsdanskere er reglerne for generhvervelse af dansk statsborgerskab ikke relevante, hvilket bevirker, at de ikke tager stilling – 75% er hverken enige eller uenige.

45% er derimod uenige i, at Danmarks indsats for, at danske familier bevarer deres tilknytning til Danmark er tilfredsstillende – 27% finder dem tilfredsstillende. Danes Worldwides erfaring er, at forældre finder det særligt vigtigt at sikre den danske tilknytning via dansk sprogundervisning for deres børn.

Også mht. udenlandske uddannelser er 43% uenige, mens kun 13% er enige i, at Danmarks anerkendelse af udenlandske eksaminer er tilfredsstillende. Danes Worldwide har erfaring med, at en meget stor gruppe forældre med ældre børn finder det meget problematisk, at deres børns internationale uddannelser ikke konverteres på samme vilkår som de danske uddannelser.

Konsekvensen er typisk, at udlandsdanske børn og unge ikke kan opnå optagelse på danske videregående uddannelser men derimod ofte på selv særligt anerkendte udenlandske universiteter. Grunden hertil er ikke deres karakterniveau, men alene den danske karakterkonvertering, som i øvrigt adskiller sig markant fra andre landes konvertering.

Dansker i Kina, leder og dansk gift:

"Det er enormt frustrerende som forælder til en ambitiøs International Baccalaureate-studerende at møde hvad der føles som Danmarks chikane mod udenlandske eksamener i forbindelse med optagelse på danske universiteter. Vores datter afslutter sandsynligvis med karakterer der giver adgang til drømmestudiet på en række Ivy league-universiteter – i Danmark skal hun bruge et sabbatår for at læse diverse fag op for at få adgang på tilsvarende danske studier(...) Det er hverken fremsynet eller motiverende og resulterer sandsynligvis i, at hun søger ind på et universitet i Storbritannien og aldrig vender hjem og får etableret sin danske identitet, som vi havde håbet."

Respondenternes vurdering af Danmarks rettigheder for danske børn i udlandet påvirkes af, at relativt mange ikke tager stilling. Dette er i lighed med de øvrige udsagn vedrørende børns og unges forhold og skyldes, at ikke alle respondenterne har børn og derved ikke kender eller finder disse problemstillinger aktuelle.

39% mener ikke, at Danmark anerkender internationale kompetencer og erfaringer. Vi ser en klar sammenhæng med, at udlandsdanskerne ikke mener, at Danmark opfatter dem som en ressource.

Samlet set er det kritisk læsning. Der synes at være udbredte problemer med at pleje gruppen af danskere i udlandet – både aktivt i forhold til deres muligheder og "passivt" i forhold til deres rettigheder som dansker i udlandet.

DANES WORLDWIDE FOKUSERER PÅ UDLANDSDANSKERNES RETTIGHEDER

Danes Worldwide har eksisteret siden 1919 som en non profit medlemsorganisation for danskere bosat i udlandet. Medlemmerne er privat personer og virksomheder, der ønsker at give deres udstationerede medarbejdere adgang til Danes Worldwides ekspertise og netværk.

Organisationens målsætning er løbende at forbedre udlandsdanskernes rettigheder, skabe et socialt netværk og tilbyde dansk undervisning til udlandsdanskernes børn. Alle disse forhold har en væsentlig indflydelse på udlandsdanskernes trivsel. Fokus på udlandsdanskernes rettigheder sker ved at udarbejde høringssvar til politikerne, være talerør til pressen og andre meningsdannere samt yde konkret rådgivning til medlemmerne om regler og lovgivning.

Loven om dobbelt statsborgerskab har været ét af de mål, Danes Worldwide har kæmpet længe for, og som mange udlandsdanskere har taget til sig med glæde siden september 2015. Men der er stadig en række områder, hvori lovgivningen rammer de globale danskere uhensigtsmæssigt:

- Næsten hver anden udlandsdanser er i forhold med en udenlandsk partner. De seneste lovstramninger har som konsekvens, at disse familier nu får endog mere svært ved at kunne bosætte sig i Danmark.
- Danske unge i udlandet skal søge om at bevare deres statsborgerskab før det 22. år. Dokumentationskravene er urimeligt strenge og i praksis svære at efterkomme.
- Den danske valglov er utidssvarende i vor tids globale verden. Størstedelen af udlandsdanskerne mister deres stemmeret efter kun to år – også selvom de betaler skat i Danmark.
- Når dygtige unge danskere med eksamensbeviser fra internationale gymnasiale uddannelser søger ind på danske uddannelsesinstitutioner, bliver deres karakterer konverteret skævt sammenlignet med vores nabolande. Danmark mister internationale talenter, idet disse studenter bydes velkommen på førende universiteter i andre lande.

Danes Worldwides rådgivningspanel oplever et stigende antal henvendelser – ikke mindst pga. Danmarks stramme udlændingelovgivning, der i perioden 2001-2011 er blevet ændret hele 76 gange.

EFTERSKRIFT

Rapporten viser, at der er et stort uudnyttet potentiale for Danmark i gruppen af udlandsdanskere.

Med forholdsvis enkle midler kan Danmark engagere en stor gruppe, loyale udlandsdanskere med solid international erfaring og globale netværk.

Vi anbefaler derfor, at regeringen tager initiativ til at igangsætte en konkret diaspora-politik, som sætter fokus på at etablere et struktureret samarbejde i lighed med Copenhagen Goodwill Ambassadors samt til at opdatere lovgivningen, så det fremadrettet bliver lettere at være dansker i udlandet – og ikke mindst at vende hjem igen.

VI FORESLÅR:

- Opret efter irsk forbillede et officielt diasporakontor – eventuelt underlagt udenrigsministeriet. Diaspora-kontoret får ansvar for kommunikation, marketing og det officielle Danmarks kontakt til danske udvandrere og efterkommere, herunder de mange danske handelskamre og foreninger rundt omkring i verden.
- Formulér en officiel diaspora-strategi med fokus på fremme af dansk eksport og tiltrækning af investeringer, konferencer, talenter og turister til Danmark. Konkrete erfaringer fra Copenhagen Goodwill Ambassadors viser, at danske udsendte og udvandrere kan spille en helt essentiel rolle i at skabe arbejdspladser og økonomisk vækst i Danmark.
- Giv udlandsdanskere med dansk statsborgerskab stemmeret ved danske valg. Følg eksemplet fra lande som

Australien, som gør deres valgdage til globale festdage, hvor deres borgere møder op på ambassader og konsulater for at stemme.

- Gør det nemmere for udlandsdanskere at vende hjem til Danmark. Dette drejer sig blandt andet om bredere anerkendelse af udenlandske uddannelser og kvalifikationer samt bedre indslusning af udenlandske ægtefæller og børn.
- Giv udlandsdanskere og deres udenlandske ægtefæller og børn bedre muligheder for at lære og vedligeholde det danske sprog. Den årlige danske sommerskole arrangeret af Danes Worldwide kan tjene som et eksempel.
- Anerkend udvandrere og deres efterkommere som en værdifuld del af den danske kulturarv, som naturligt bør indgå i dansk historieskrivning, undervisning, kulturkanoner osv.
- Vær åben. Anerkend udlændinge, som har arbejdet eller studeret i Danmark, som en del af den danske diaspora og sørg for at fastholde deres tilknytning til Danmark. Youth Goodwill Ambassadors of Denmark, kan tjene som et eksempel. Korpsset består af unge talenter fra hele verden, som efter at have taget en dansk uddannelse fungerer som kulturambassadører for den danske hovedstad.

Copenhagen Goodwill Ambassadors og Danes Worldwide har stor ekspertise på disse områder og anbefaler, at en diaspora-politik tager afsæt i de danske talenter og ressourcer i udlandet.